

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора

проф. _____ І.П. Гладкий

« ____ » _____ 2011 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень»
(за вимогами кредитно-модульної системи навчання)

Робоча навчальна програма складена к.е.н., доцентом кафедри міжнародної економіки Пономарьовою Н.М. на основі освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 – «Економіка та підприємництво» спеціальності «Міжнародна економіка». Освітньо-кваліфікаційний рівень – 8.03050301 «Магістр».

Рецензент

Завідувач кафедри міжнародної економіки
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Робоча навчальна програма розглянута та ухвалена на засіданні кафедри
Міжнародної економіки

(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Завідувач кафедри

доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету Управління та
бізнесу

(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Голова Ради (методичної комісії)

факультету Управління та бізнесу

доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

«Економіка міжнародних автомобільних перевезень»

(система змістових модулів)

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 3 кредити Усього годин – 108 год. Усього змістових модулів – 9. Усього блоків змістових модулів – 3. Усього залікових модулів – 3. Один змістовий модуль – 8-14 год. Один заліковий модуль – 36 год. Усього аудиторних годин на тиждень – 2 (лекцій – 1 год., практичних занять – 1 год.).	Галузь знань «Економіка та підприємництво». Спеціальність «Міжнародна економіка» Освітньо-кваліфікаційний рівень – 8.03050301 «Магістр». Кількість навчальних груп у потоці – 1. Лектор, відповідальний за курс – доцент Пономарьова Наталія Миколаївна	Навчальна дисципліна – вибіркова. Рік підготовки – 5. Семестр навчання – 9. Кількість годин: лекцій – 24, практичних занять – 24, самостійних робіт студентів (СРС) – 60, індивідуальна робота (консультації) – 4. Модульний контроль (види контролю: усне опитування, письмова контрольна робота, тестові завдання). Підсумковий контроль: підсумковий МК.

2. Мета та завдання

Предмет навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Економіка міжнародних автомобільних перевезень» відноситься до циклу вибірових професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану підготовки фахівців з спеціальності 8.03050301 – «Міжнародна економіка» на основі базової вищої освіти у галузі знань 0305 – «Економіка та підприємництво».

Предметом навчальної дисципліни є педагогічно-адаптована система понять про процес організації автомобільних перевезень у міжнародному сполученні, забезпечення його нормативно-правовою базою з відповідним економічним обґрунтуванням.

Метою дисципліни є формування у майбутніх економістів системи теоретичних знань та практичних навичок у галузі міжнародних автомобільних перевезень та підготовка фахівців до самостійного рішення виробничих функцій та типових задач у галузі економіки транспортних процесів при міжнародному сполученні.

Основні задачі дисципліни:

– формування у студентів глибокої теоретичної підготовки в галузі економіки транспортного обслуговування зовнішньої торгівлі, що дозволить

майбутнім фахівцям орієнтуватися в потоці науково-технічної інформації та забезпечити їм можливість використання досягнень науково-технічного прогресу в своїй практичній діяльності;

– ознайомлення студентів із сучасними методами організації перевізних та перевантажувальних процесів на різних видах транспорту, оптимізації перевезень в сфері обертання та сфері транспорту, раціонального використання транспортних засобів і вибору раціонального типу рухомого складу.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

Знати:

– основні поняття, об'єкти, методи та моделі зовнішньоторговельних транспортних операцій;

– існуючі науково-технічні засоби реалізації процесів транспортного забезпечення зовнішньої торгівлі.

Вміти:

– вирішувати питання ефективного використання рухомого складу з урахуванням міжнародних норм та правил перевезень вантажів, формування раціональних схем та методів перевезень, комплексного управління і координації робіт усіх видів транспорту при міжнародних перевезеннях;

– застосовувати отримані знання в галузі зовнішньоекономічної діяльності;

– аналізувати попит на транспортні послуги у міжнародному сполученні;

– формулювати основні техніко-економічні вимоги технічних об'єктів транспорту, що досліджуються;

– використовувати методи наукового дослідження технічних об'єктів.

Мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про місце дисципліни в системі наукових знань, загальну картину функціонування підприємства в умовах здійснення міжнародних автомобільних перевезень.

3. Зміст навчальної дисципліни

Вступ

Місце дисципліни в системі економічних наук. Поняття міжнародного сполучення. Вступ до дисципліни. Цілі та завдання курсу. Структура дисципліни. Теоретико-методичні особливості навчального процесу з дисципліни «Економіка міжнародних автомобільних перевезень». Організаційно-методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів. Контроль знань і вмінь за дисципліною. Рекомендована література.

Блок змістових модулів (розділ) 1

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Змістовий модуль (тема) 1

Загальні положення організації та діяльності автомобільного транспорту
Роль транспортного ринку в економіці країни. Структурно-функціональна характеристика транспорту. Сучасні проблеми транспорту. Державне значення транспорту.

Змістовий модуль (тема) 2

Організація транспортних зв'язків між країнами.

Види міжнародних сполучень. Класифікація міжнародних перевезень вантажів. Особливості організації міжнародних автосполучень.

Змістовий модуль (тема) 3

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2

Модульний контроль знань за змістовими модулями 1,2 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ В МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ

Змістовий модуль (тема) 4

Характеристика видів вантажів.

Класифікація вантажів. Міжнародний стандарт товарної класифікації. Генеральні вантажі. Рутинні вантажі. Легковагові вантажі. Довго-метрові вантажі. Негабаритні вантажі. Контейнеропригідні та Контейнеронепригідні вантажі. Масові вантажі. Наливні та навалочні вантажі. Насипні вантажі. Лісні вантажі. Спеціальні вантажі. Небезпечні вантажі. Швидкопсуючі вантажі.

Змістовий модуль (тема) 5

Міжнародна логістика

Основні поняття логістики. Логістика постачання. Логістика виробництва. Показники логістики. Принципи логістики. Матеріальний потік. Інформаційний потік. Логістична операція. Логістична функція. Логістичний канал. Логістичний ланцюг. Параметри логістичного ланцюга. Логістичний цикл. Виробничий цикл. Логістичні витрати. Логістична система. Ефективність логістичної системи. Матеріальні потоки логістики. Характеристики матеріального потоку. Різновиди матеріальних потоків. Напружені та ненапружені потоки. Функції логістичних закупівель. Проблеми міжнародної логістики.

Змістовий модуль (тема) 6

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 4,5

Модульний контроль знань за змістовими модулями 4,5 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 3

РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Змістовий модуль (тема) 7

Сутність і структура митно-тарифного регулювання

Митниця. Митний контроль. Служба контролю митних установ. Медико-санітарний контроль. Ветеринарний контроль. Фітосанітарний контроль. Контроль за відповідністю технічним стандартам. Контроль за якістю вантажу. Митний кодекс та митний тариф. Брюссельська митна номенклатура. Міжнародні митні інститути. Міжнародний режим митної території і митних кордонів. Митний кордон. Вільна гавань. Порто-франко. Вільна митна зона. Зона вільної торгівлі. Безмитні зони. Зона вільного підприємництва. Поняття і види мита. Право митних пільг. Види митних пільг

Змістовий модуль (тема) 8

Документація, яка використовується при переміщенні товарів та інших предметів через митний кордон України. Міжнародні поштові відправлення.

Транспортні документи. Види транспортних документів (коносаменти, авіаційні накладні, комбіновані транспортні коносаменти тощо). Комерційні документи (рахунок-фактура, проформа-рахунок, рахунок-специфікація). Страхові документи (страховий лист, страховий сертифікат, страховий поліс). Офіційні та інші документи. Сертифікат походження. Сертифікат «чорного списку». Спеціальні документи в рамках ЄС. Фінансові документи. Складські документи. Митні документи. Технічна документація. Порядок організації міжнародних поштових відправлень.

Змістовий модуль (тема) 9

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 7,8

Модульний контроль знань за змістовими модулями 7,8 (заліковий модуль №3) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Заключення

Інтегрований висновок за дисципліною. Знання й уміння, які будуть використовуватись при вивченні інших дисциплін. Значення економічних знань для формування світогляду майбутнього фахівця.

4. Розподіл змістових модулів за видами занять за годинами та кредитами

Таблиця 4.1

Назва змістовного модуля	Усього на змістовний модуль (год./кред.)	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	СРС (год.)
Блок змістових модулів (розділ) 1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ				
Змістовий модуль (тема) 1. Загальні положення організації та діяльності автомобільного транспорту	14/0,38	4	4	6
Змістовий модуль (тема) 2. Організація транспортних зв'язків між країнами.	14/0,38	4	4	6
Змістовий модуль (тема) 3. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2	8/0,22	-	-	8
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 1	36/1,0	8	8	20
Блок змістових модулів (розділ) 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ В МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ				
Змістовий модуль (тема) 4. Характеристика видів вантажів.	14/0,38	4	4	6
Змістовий модуль (тема) 5. Міжнародна логістика	14/0,38	4	4	6
Змістовий модуль (тема) 6. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 4,5	8/0,22	-	-	8
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 2	36/1,0	8	8	20
Блок змістових модулів (розділ) 3 РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ				
Змістовий модуль (тема) 7. Сутність і структура митно-тарифного регулювання	14/0,38	4	4	6
Змістовий модуль (тема) 8. Документація, яка використовується при переміщенні товарів та інших предметів через митний кордон України. Міжнародні поштові відправлення.	14/0,38	4	4	6
Змістовий модуль (тема) 9. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 7,8	8/0,22	-	-	8
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 3	36/1,0	8	8	20
Усього	108/3,0	24	24	60

Таблиця 4.2

Перелік тем практичних занять

№ практичного заняття	Змістовий модуль №	Назва практичних занять	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредити)
1	1-2	Призначення траси міжнародного маршруту та виду вантажу за допомогою всесвітньої мережі Інтернет, шляхом статистичних спостережень.	8	0,11
2	3	Порядок заповнення договору на перевезення вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні.	4	0,11
3	5	Порядок заповнення товарно-транспортної накладної (CMR) на перевезення вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні	4	0,166
4	6	Визначення характеристик міжнародного маршруту за допомогою програми Microsoft Autoroute.	4	0,11
5	7	Визначення загальних витрат замовника транспортної послуги на перевезення вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні	4	0,166
Загалом			24	0,66

5. Система оцінювання навчання**5.1. Система оцінювання трудовитрат навчання студента (залікові модулі)**

№	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма контролю знань	Шкала оцінювання знань студента
1	2	3	4	5	6
1	Перший заліковий модуль за змістовими модулями	36	1,0	Модульний контроль: тестування	(1...100)
2	Другий заліковий модуль за змістовими модулями	36	1,0	Модульний контроль: тестування	(1...100)
3	Третій заліковий модуль за змістовими модулями	36	1,0	Модульний контроль: тестування	(1...100)
Усього		108	3,0		(1...100)

Примітка: підсумкова оцінка трудовитрат студента на засвоєння дисципліни у цілому підраховується як арифметична сума кредитів за опрацьованими заліковими модулями.

5.2. Система оцінювання знань студентів і шкала оцінки (за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
BC	Добре	75 – 89
DE	Задовільно	60 – 74
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1 – 34

Примітка: згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1...100) балів.

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Навчальним планом підготовки фахівців за напрямом 8.050103 передбачено виконання індивідуального завдання у вигляді курсової роботи.

7. Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно таблиці розподілу змістових модулів за видами занять (за годинами та кредитами).

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали кафедри з дисципліни, які знаходяться на освітньому порталі ХНАДУ.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальні програми, плани семінарських занять, тематика рефератів, матеріали для самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

9. Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів Основна література

1. Садиков О.Н. Правовое регулирование международных перевозок. – М.:Юрид.лит., 1981. – 288 с.
2. Справочник по международным автомобильным перевозкам. М.: АСМАП, 1998
3. Курганов О.М. Международные грузовые автоперевозки. Уч. пос. Тверь, 1999.
4. Основные документы при выполнении международных перевозок. - М.: АСМАП, 2000

5. Домнина С.В. Особенности определения затрат при выполнении международных перевозок автомобильным транспортом (Методические рекомендации). М.: АСМАП, 1998

Додаткова література

1. Економіка міжнародних транспортних перевезень: Підручник / М.І. Данько, В.Л. Дикань, О.Г. Дейнека, Л.О. Позднякова, Ю.М. Юрченко. – Х. ТОВ «Олант», ЧП Чиженко, 2004 – 352 с.
2. Левковець П.Р., Чеп'юк Л.М. Інвестування процесів перевезень в логістичних системах: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. трансп. спрямування. – К.: НТУ, 2005. – 276 с.
3. Мірошніченко Л., Саприкін Г., Михайленко О., Кузнецов В. Автомобільні перевезення: організація та облік. – 6-те вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2007. – 592 с.
4. Условия международных перевозок грузов. – К.: АСМАП Украины, 1997. – 500 с.
5. Назаренко В.М., Назаренко К.С. Транспортное обеспечение внешнеэкономической деятельности. - М.: Центр экономики и маркетинга, 2000
6. Астахов О.П. Экспортные и импортные операции. – М.: ЭБ, 1995

Укладач:
доцент кафедри
міжнародної економіки

Наталія Миколаївна Пономарьова

Узгодження з іншими дисциплінами навчального плану

Дисципліна	Викладач	Підпис

Укладач:
доцент кафедри
міжнародної економіки

Наталія Миколаївна Пономарьова